

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Boekbespreking van: Inleiding tot de politicologie: Problemen van maatschappij en macht

Land, L. van der

Citation

Land, L. van der. (1969). Boekbespreking van: Inleiding tot de politicologie: Problemen van maatschappij en macht. *Acta Politica*, 4: 1968/1969(3), 345-345. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3451141>

Version: Publisher's Version

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3451141>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Gezien de grote ervaring en traditie van de Nederlandse wetenschap, het nog aanwezige materiaal in Nederland en de goede relaties tussen Indonesiërs en Nederlanders (zelfs tijdens het conflict om Irian Barat) zou het aanbevelenswaardig zijn om in navolging of beter in samenwerking met het Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde in Djakarta een politicoloog te plaatsen voor de ontwikkeling der politieke wetenschap. De bestudering van de Indonesische politiek zal een hulpmiddel zijn tot het verkrijgen van verder inzicht in de politieke processen van de ontwikkelingslanden.

BOEKBESPREKINGEN

VALKENBURGH, P. *Inleiding tot de politicologie*. Problemen van maatschappij en macht, Amsterdam etc. (Agon Elsevier), 1968. —204 p. f 19,50.

De schrijver opent met de mededeling, dat dit boek als inleiding tot de politicologie verschilt van de gangbare, omdat hij heeft afgezien van historische beschouwingen, politieke theorieën en biografische gegevens. De eerste mededeling is in zoverre juist, dat Valkenburgh niet zo zeer een inleiding tot de politicologie biedt dan wel een beschouwing over het machtsverschijnsel. De suggestie, dat de meeste inleidingen historisch beschrijvend van karakter zijn, is echter onjuist. Er zijn vrij veel, ook recente, systematische inleidingen, bijvoorbeeld van Meynaud, Duverger, Miller, Dahl, Dillon, Leiden en Stewart.

Valkenburgh gaat ervan uit, dat politiek in eerste instantie te maken heeft met strijd om de macht. Hij beweert, op blz. 5, dat hij dat 'concludeert', maar dat is niet waar. Hij concludeert het nergens uit, maar sluit zich aan bij enkele tevoren aangehaalde auteurs, wat iets geheel anders is dan concluderen. Maar goed: de schrijver kiest het machtsverschijnsel als elementaire categorie om de politieke werkelijkheid te beschouwen; dat is een verdedigbaar uitgangspunt, al zijn er andere, die de lezer niet worden onthuld.

Hij bespreekt vervolgens de machtsvorming, verschillende typen machtsdragers, de hantering van de macht en de rechtvaardiging van de macht. Over al deze begrippen en verschijnselen zegt de schrijver belangwekkende en lezenswaardige dingen, maar hij doet er ook zozeer voor bestrijding vatbare uitspraken over, dat mijn uiteindelijk oordeel over dit boek negatief uitvalt, zeker als ik mij voorstel, dat ik het aan nog ongeschoolde studenten als inleiding zou moeten aanbevelen. Twee voorbeelden ter ondersteuning van mijn oordeel. In de paragraaf over politieke partijen wordt, in overeenstemming trouwens met het merendeel van de literatuur op dit punt, als doel van de politieke partij aangegeven: het veroveren van het bestuurlijk apparaat. Hierbij wordt echter vermeld, dat het er niet toe doet of we hierbij te maken hebben met een politieke partij in een meer-partijensysteem of in een één-partijensysteem. Dit mag men vinden, al houd ik het erop, dat met klem van argumenten valt aan te tonen, dat men op deze wijze wezenlijke verschillen verdoezelt tussen geheel verschillende politieke instellingen met zeer verschillende functies. In totalitaire staten streeft de politieke partij veelal in het geheel niet naar beheersing van het staatsapparaat, maar vormt een onderdeel van de executieve hiërarchie (men zie hierover: C. W. Cassinelli, 'The Totalitarian Party' in *The Journal of Politics* van februari 1962). Het is echter onverantwoord om in een inleiding geen enkele andere opvatting op dit punt weer te geven.

Tweede voorbeeld. Valkenburgh definieert een pressiegroep als een maatschappelijke groep die een politieke functie (kan) vervullen zonder dat men deze functie op het eerste gezicht ook zou verwachten. Dit is een weinig gelukkige definitie, zeker voor iemand, die eerder in zijn boek op het belang van operationele begrippen heeft gewezen.

Ik ken een groot aantal mensen, die van de vakbeweging of van een actiecomité tegen het Amerikaanse optreden in Vietnam een politieke functie verwachten en zeker veel politieke activiteit. Zijn de vakbeweging of zulke comités nu geen pressiegroepen of behoren mijn goede vrienden niet tot 'men'? Ook hier hadden alternatieve opvattingen aan de orde gesteld behoren te worden.

L. van der Land